

Hau da gure garaiko borroka politiko eta moral erabakigarria.

Antxon Olabe Egaña

Ingurumen-ekonomialaria eta saiakera-egilea

Antxon Olabe laugarren lehendakariordearen eta Trantsizio Ekologikorako ministroaren Kabineteko kide izan da, klima-aldaketari eta trantsizio energetikoari buruzko aholkulari gisa (2018ko uztaila, 2020ko abendua). Denbora horretan, 2021-2030 Energia eta Klimaren Plan Nazional Integratua egiteaz arduratzen den taldea zuzendu eta koordinatu du. “Necesidad de una política de la Tierra” liburuaren egilea da. Emergencia climática en tiempos de confrontación, Galaxia Gutenberg argitaletxeak argitaratua 2022an. Halaber, Crisis climática-ambiental liburua. Erantzukizunaren ordua argitaletxe berak argitaratu zuen 2016an. Krisi klimatikoari eta trantsizio energetikoari buruzko 30 saiakera argitaratu ditu hainbat hedabidetan, hala nola Elkano Errege Institutuan, Kanpo Politikan, Arrazoi Praktikoaren Gakoetan, Ekonomia Aplikatua Aztertzeke Fundazioan (FEDEA), Portbouko Maletan, Grand Placen eta beste batzuetan, bai eta ehun bat iritzi-tribunaletan ere, gehienak El País egunkarian. Green Bay eta St Norbert Collegeko Unibertsitateetan (Wisconsin, AEB) Visiting Scholar izan da.

Larrialdi klimatikoari ematen zaion erantzuna gure garaiko borroka moral eta politiko erabakigarria da, gure belaunaldia totalitarismoen erantzun gisa definituko duena (Toni Judt). Azken hiru mendeetan izan diren mobilizazio politiko eta sozial handien leinukoa da, hala nola esklabotzaren debekua, askatasunen eta demokraziaren konkista, inperio kolonialen desagertzea, giza eskubideen gutuna, arrazakeriaren eta eskubide zibilen aurkako borroka, Europako Estatu sozialaren eraikuntza, genero-berdintasunaren lorpen historikoak, etab. Eraldaketa horiek libratu egin ziren, eta, neurri handi batean, irabazi egin zuten munduaren zati handi batean, gizarte-gehiengo zabalaren artean erantzun moral bat sortzeko gai izan zirelako, justiziaren eta berdintasunaren oinarritzko zentzuari eragiten ziola sentitzen baitzuten. Beraz, oker dabilta krisi klimatikoaren erantzuna teknologiaren eta/edo ekonomiaren eremu instrumentalera mugatu eta mugatu nahi dutenak

Biharko egunean epaituko gaituzte mehatxu existentzial horri aurre egiteko dugun jarreragatik. Nazioarteko komunitatea ez bada gai klimaren krisia bideratzeko, gazteei, gure seme-alabei eta datozen belaunaldiei emango diegun etorkizuna sutan dagoen mundu bat izango da. Krisi klimatikoa bideratzen ez bada, XXI. mendean jaio eta jaioko diren milaka milioi pertsona hazi egingo dira, horrek oso modu negatiboan baldintzatuta. Ezin dugu onartu. Hau da gure garaiko borroka erabakigarria.

Muga ekologiko planetarioekin talka egiteak, krisi klimatikoa baita horren adierazpenik premiazkoena, urrunago begiratzera behartzen gaitu, eragin ditugun indar eragileak espazio-denbora zabalagoan hartzera. Zortzi mila milioi gizaki eta industria iraultzatik etengabe hazten ari den ekonomia globala dira gure planeta birkonfiguratu duten indar eragile ikaragarriak. Eraldaketa horren ondoriozko presioak eta inpaktuak Lur Sistemako joserako ekologikoak desegiten hasi dira. Modu egokian ulertzea da sartu garen labirintoaren irteera aurkitzeko beharrezko baldintza kognitiboa. 2050ean bederatzi mila eta seiehun milioi pertsona ingururantz doan gizateria Lurrarekiko harremanaren birformulazio baterantz joan behar da ezinbestean, bestela prozesu autosuntsitzaile batean korapilatuko da.